

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันพุธที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2562

คอลัมน์สัปดาห์หน้า 1 : ผ่าแผน..เกษตรไทย เป้าครัวไทยครัวโลก

ภัย!รอบตัวเรายังมี...สารพิษฆ่าหญ้า ฆ่าแมลง ชาวสวน...ชาวนาใช้ไปเรื่อยๆก็ดี แต่ผ่านไปสักพัก “ระบบนิเวศ” ...ของผืนดินแปลงนั้นจะถูกทำลายลงและผลก็คือดินจะไม่อุดมสมบูรณ์ การเพาะปลูกก็จะไม่ยั่งยืน แต่จะหยุดใช้ก็กลัวเพราะโดนบริษัทสารเคมีล้างสมองว่า ถ้า... “หยุด” ผลผลิตจะไม่จะมีปัญหา

“...จึงใช้ต่อไปทั้งๆที่คนปลูกเองก็ไม่กล้ากินของที่ปลูก มาถึงผู้บริโภคส่วนที่มันตกค้าง ล้างแล้วก็ล้างออกได้ไม่หมด มะเร็งก็เป็นมหาดศาล”

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผอ.ศูนย์วิจัยโรคสัตวแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สภาอากาศไทย บอกอีกว่า ตอนนี้ “กัญชา”...ก็อยากจะปลูกกัน ซึ่งปลูกนั้นไม่ยาก แต่รู้ไหมว่ากัญชาดูดแทบทุกอย่างเข้าตัวมันเองโดยเฉพาะจากในดิน ฉะนั้นถ้าผืนดินที่นำกัญชาไปปลูกมีสารพิษปนอยู่แทนที่จะเป็นคุณกลับเป็นโทษ

“เคยได้ยิน...ไกลโฟเซตใหม่ สารเคมีฆ่าหญ้าที่ซบพุดกันว่าอันตรายน้อยกว่าเกลือ แต่เสียใจด้วยเพราะมันก่อมะเร็งเช่นกัน ยังเป็นพิษต่อดับ ไต ปอด มีกอล้อมอกอักเสบและสมองฝ่ออีกด้วย”

พลิกแผนนโยบายเกษตรไทยกันอีกสักตั้ง เราๆท่านๆจะฝากความหวังไว้ได้ก็มากน้อย?

ย้อนไปเดือนพฤศจิกายน 2560 กฤษฎา บุญราช เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แถลงนโยบายชัดเจนว่าจะปรับปรุง “โครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรของไทย” เนื่องจากที่ผ่านมา นั้น ไม่เคยมีมาก่อน...เกษตรกรทำไปตามยถากรรม อะไรราคาดีก็แห่ปลูกแห่ทำเหมือนกัน ผลผลิตล้นตลาด ราคาตกต่ำ จนนำมาเททิ้ง ชุมนุมประท้วงให้รัฐเข้าอุ้มในรูปแบบการจํานำ การประกันราคาหรือการชื้อนำตลาด ซึ่งแต่ละปีใช้งบประมาณหลายแสนล้านบาท จนกระทั่งกลายเป็นภาระทางการเงินการคลังของประเทศตลอดมา

แนวคิด “การตลาดนำการผลิต” จึงผุดขึ้น ซึ่งนายกฤษฎาได้บอกเล่าถึงที่มาของแนวคิดดังกล่าวว่า ได้น้อมนำพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ซึ่งพระราชทานไว้จากที่พระองค์ได้ทรงงานด้านเกษตรกรรม

ทั้งการจัดระบบน้ำชลประทานเพื่อการเกษตร การปรับปรุงคุณภาพดิน การเลือกทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยทรงแนะนำเกษตรกรแบ่งพื้นที่การเกษตรออกเป็นส่วนๆให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จัดแบ่งพื้นที่สำหรับทำเป็นแหล่งเก็บน้ำ ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และปลูกที่อยู่อาศัยในอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10

เมื่อเกษตรกรนำไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า...มีรายได้ตลอดทั้งปี มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ที่สำคัญคือ “มีความสุข” จากแนวพระราชดำริดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้นำมามาเป็นแนวทางมาบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมทั้ง 149 ล้านไร่ทั่วประเทศ โดยการจัดแบ่งพื้นที่หรือ “โซนนิ่ง” การทำเกษตรกรรมของประเทศ พร้อมวางแผนพื้นที่ที่เหมาะสมและควรทำการเกษตรชนิดไหน จำนวนเท่าไร โดยใช้ข้อมูลจากแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก รวมถึงสำรวจความต้องการสินค้าการเกษตรในตลาดในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็เป้าหมายในการส่งเสริมการผลิตให้แก่เกษตรกร เรียกว่า... “การตลาดนำการผลิต”

กฤษฎา บอกว่า ปัญหาที่พบตั้งแต่รับราชการเป็นนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดคือความเดือดร้อนของเกษตรกรซึ่งมีรายได้น้อยกว่าอาชีพอื่น เนื่องจากอำนาจต่อรองต่ำ...ถูกกดราคา มาตรการที่รัฐบาลในอดีตใช้ในการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำด้วยการแทรกแซงหรือพยุงราคาสินค้านั้นเป็นการแก้ไขปัญหาที่ไม่ยั่งยืน

“สินค้าเกษตรไทยมีต้นทุนการผลิตที่สูง รัฐบาลที่ผ่านมาต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดหรือมาตรการประกันราคาผลผลิต รวมทั้งการใช้งบประมาณอีกมหาศาลสำหรับรับจำนำผลผลิตเพื่อจะดึงให้ราคาผลผลิตนั้นสูงขึ้น แต่วิธีการดังกล่าวไม่สามารถใช้ได้ในยุคปัจจุบัน”

การหาทางออกจึงนำไปสู่แนวทางรวมเกษตรกรรายย่อยให้เป็นกลุ่มเกษตรกร พร้อมทั้งรวมพื้นที่การเกษตรแปลงเล็กแปลงน้อยให้เป็นแปลงใหญ่ เพื่อวางแผนบริหารจัดการผลผลิตร่วมกัน นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในภาคเกษตรแทนแรงงานมนุษย์ โดยมีหน่วยงานของกระทรวงในระดับพื้นที่เข้าไปดูแลให้คำแนะนำครบวงจรแก่กลุ่มเกษตรกร ตั้งแต่เริ่มต้นลงมือปลูก การดูแลแปลง การเก็บเกี่ยวรวบรวมผลผลิตไปจนถึงการจำหน่ายสู่ตลาด

นี่คืออีกหนึ่งความท้าทายที่สำคัญ เมื่อมีการบูรณาการหน่วยงานต่างๆ เข้ามาทำงานร่วมกันจนเห็นผลสำเร็จในระยะที่ 1 แล้ว จึงมีการต่อยอดและเป็นที่มาของการปรับ “โครงสร้างภาคการเกษตรของไทย” เฟส 2 เกิดเป็น “โครงการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่” ซึ่งขณะนี้ได้ลงมือจัดทำแปลงต้นแบบแล้ว 12 แปลง ครอบคลุมทั้งการเพาะปลูก ปศุสัตว์ ประมง

กฤษฎา กล่าวย้ำในหลายๆเวทีว่า “อาชีพเกษตรกร” นั้น นอกจากรายได้น้อยแล้ว ยังมีความเสี่ยงสูง จำเป็นต้องหามาตรการลดความเสี่ยงเพื่อไม่ให้เกษตรกรขาดทุน เกิดหนี้สินสะสมเป็นวัฏจักรซ้ำรอยดังเช่นในอดีต จึงได้มีการกำหนดรูปแบบในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย... การเกษตรแบบผสมผสาน (Integrated Agriculture) การทำเกษตรแบบประณีต (Exquisite Agriculture) การทำเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)...มุ่งหวังจะได้ผลผลิตคุณภาพ (Premium Product) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และเกษตรอินทรีย์ (Organic) ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ในราคาสูงขึ้น

รัฐมนตรีเกษตรฯ ลูกชาวสวนแปดริ้ว บอกอีกว่า ถ้าเราปรับโครงสร้างภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพตามแนวทางข้างต้นเหล่านี้ เราสามารถเป็นมหาอำนาจทางอาหารหรือเป็นครัวของโลกได้แน่นอน ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ รวมทั้งภูมิประเทศเหมาะสำหรับการทำ

เกษตรกรรมดีกว่าประเทศอื่นๆ รวมทั้งคนไทยยังมีคุณสมบัติพิเศษ คือ สามารถทำครัวหรือทำอาหารเก่งอยู่แล้ว

“ขณะนี้กระทรวงเกษตรฯนั้นหอมหวานยิ่งกว่ากลิ่นทุเรียนในตลาดไท จึงอยากฝากรัฐบาล... รัฐมนตรีใหม่ที่มาดูแลเกษตรกรให้นำการปรับโครงสร้างวิธีการเกษตรกรรมรูปแบบนี้ไปพิจารณาสานต่อด้วย... ใช้ข้อได้เปรียบที่เอื้อต่อการทำเกษตรกรรมของไทยเป็นกลไกพื้นฐานในการพัฒนาเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศมั่นคงขึ้น สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆได้ไม่แพ้ประเทศอุตสาหกรรม”

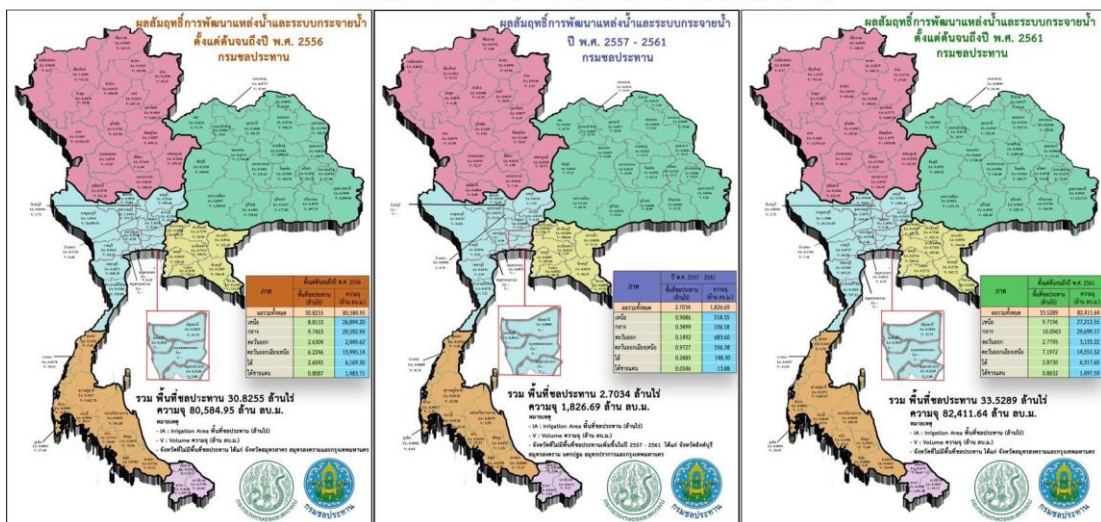
นี่คือสิ่งสำคัญของการปรับโครงสร้างการผลิตภาค...“เกษตรไทย” กระทรวงเกษตรฯไม่ได้ทำหน้าที่เพียงไปส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรตามหลักวิชาการเพียงอย่างเดียว หากแต่ศึกษาทิศทาง...แนวโน้มความต้องการของตลาด นำข้อมูลต่างๆเข้าไปแนะนำแก่เกษตรกรอย่างครบวงจรเดินทางไปในทิศทางที่ดี ถึงตรงนี้ในมุมมองหมอ ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ก็ยังเป็นห่วงเรื่องสุขภาพทั้งในระยะสั้น...ระยะยาวเป็นกังวลว่า ถ้ารัฐไม่เลิกส่งเสริมการใช้สารเคมีพิษ “คนไทย” ก็จะมี “โรคภัยไข้เจ็บ” ไม่รู้จักจบจักสิ้น

ประเทศไทย...สารฆ่าหญ้า พาราควอต ไกลโฟเซต สารฆ่าแมลงคลอร์ไพริฟอสและอื่นๆอีก 280 ตัว ล้างไม่ออก ไม่ว่าจะใช้อะไรก็ตาม...ความร้อน 300 องศาก็ยังทำลายไม่ได้ แล้วประเทศไทยจะมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ยังไง...เห็นอย่างนี้แล้ว...จะปล่อยให้บริษัทนายทุนยึดเยียด “สารพิษ” ไล่ “อาหาร” เราอยู่อีกหรือ?

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ มติชน ฉบับวันพุธที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2562

สรุปผลดำเนินงานด้านเกษตร รัฐบาล "บิ๊กตู่"

ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ กรมชลประทาน
ตั้งแต่ต้น จนถึงปี พ.ศ. 2561 (ภาพรวมทั้งประเทศ)

เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำ ข้อมูลสรุปการดำเนินงานสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปี 2557 ถึงปัจจุบัน

1. การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตร

1.1 ข้าว เนื่องจากการโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทำให้เกษตรกรเร่งรอบการผลิตข้าว ไม่คำนึงคุณภาพ ทำให้มีข้าวในสต็อกปริมาณมาก ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกตกต่ำ เกษตรกรขาดทุน รัฐบาลจึงตั้งคณะกรรมการวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรขึ้นมา เพื่อกำหนดปริมาณการผลิตข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะส่งผลให้ราคาข้าวมีเสถียรภาพ โดยกำกับดูแลการปลูกข้าวไม่ให้ผลผลิตล้นตลาด ปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้มีผลผลิตสูง พันธุ์ข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงสำหรับผู้รักสุขภาพ เช่น พันธุ์ กข43 และพันธุ์ข้าวนุ่ม พันธุ์ กข79 ที่ตลาดต้องการ รวมทั้งแนะนำให้เกษตรกรเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับดินและน้ำ โดยใช้ Agri Map Application อีกทั้งจัดการระบายข้าวที่ค้างในสต็อกให้หมดลง ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกขยับสูงขึ้น เช่น ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิเพิ่มขึ้น จากปี 2557 ราคาตันละ 12,781 บาท ในปี 2557 เป็นต้นละ 16,000 บาท ในปี 2562

สำหรับในปีการผลิต 2562/63 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังคงกำหนดปริมาณการผลิตในระดับเดียวกับปีที่แล้ว โดยกำหนดเป้าหมายพื้นที่ส่งเสริมการเพาะปลูกข้าว ทั้งปี จำนวน 72.80 ล้านไร่ ผลผลิต 34.63 ล้านตันข้าวเปลือก ทั้งนี้ยังสามารถปรับลดการผลิตข้าวในรอบที่ 2 ไปปลูกพืชอื่น โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้อีก หากสถานการณ์ราคาข้าวอ่อนตัวลง

1.2 ข้าวโพด เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวได้เพิ่มขึ้นจากแรงจูงใจโครงการรับจำนำข้าว ส่งผลให้ราคาข้าวตกต่ำ การปรับปริมาณข้าวให้เหมาะสมกับความต้องการ จึงเป็นแนวทางสำคัญ ตามแผนข้าวครบวงจร ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกที่ปรับเปลี่ยนอาชีพ รัฐบาลจึงมีโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูการทำนา เพื่อปรับสมดุลปริมาณพื้นที่ปลูกข้าว และสร้างรายได้ทดแทน โดยใช้หลักการตลาดนำการผลิต ซึ่งจะสามารถทดแทนการนำเข้าข้าวโพดจากต่างประเทศ ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ โดยประสานผู้รับซื้อกำหนดแผนการผลิตและตลาด มีหลักประกันด้านราคาซื้อ และประกันภัยพิบัติ ส่งผลให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการฯ 82,316 ราย ในพื้นที่ปลูก 724,932 ไร่ มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 2,000 – 3,000 บาท/ไร่ (ราคาซื้อ 8 บาท/กิโลกรัม ตามราคาประกันของโครงการ) และผู้ผลิตอาหารสัตว์ได้รับข้าวโพดคุณภาพดีในการแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ต่อไป ทำให้เกษตรกรจะมีความมั่นคงด้านรายได้ นอกจากนี้ การปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์หลังการปลูกข้าวนาปี ประหยัดน้ำได้ถึง 700 ล้าน ลบม. ต่อรอบการผลิต (4 เดือน) เนื่องจากข้าวโพดอาหารสัตว์ใช้น้ำน้อยกว่าการปลูกข้าวซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพสูง

ทั้งนี้เป็นโครงการแรกของประเทศที่ไม่ใช้งบประมาณของรัฐเพื่อการแทรกแซงราคา และไม่สร้างภาระงบประมาณภาครัฐ

สรุปการดำเนินงานสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตั้งแต่ปี 2557 ถึงปัจจุบัน

1. การแก้ไขปัญหาหาวาราคาลินค้าเกษตร

1.1 ลิ้นค้าข้าว

เนื่องจากการโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทำให้เกษตรกรเร่งรอบการผลิตข้าว ไม่คำนึงคุณภาพ ทำให้มีข้าวในสต็อกปริมาณมาก ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกตกต่ำ เกษตรกรขาดทุน รัฐบาลจึงตั้งคณะกรรมการวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรขึ้นมา เพื่อกำหนดปริมาณการผลิตข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะส่งผลให้ราคาข้าวมีเสถียรภาพ โดยกำกับดูแลการปลูกข้าวไม่ให้ผลผลิตล้นตลาด ปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้มีผลผลิตสูง พันธุ์ข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงสำหรับผู้รักสุขภาพ เช่น พันธุ์ กข43 และพันธุ์ข้าวนุ่ม พันธุ์ กข79 ที่ตลาดต้องการ รวมทั้งแนะนำให้เกษตรกรเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับดินและน้ำ โดยใช้ Agri Map Application อีกทั้งจัดการระบายข้าวที่ค้างในสต็อกให้หมดลง ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกขยับสูงขึ้น เช่น ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิเพิ่มขึ้น จากปี 2557 ราคาตันละ 12,781 บาท ในปี 2557 เป็นต้นละ 16,000 บาท ในปี 2562

สำหรับในปีการผลิต 2562/63 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังคงกำหนดปริมาณการผลิตในระดับเดียวกับปีที่แล้ว โดยกำหนดเป้าหมายพื้นที่ส่งเสริมการเพาะปลูกข้าว ทั้งปี จำนวน 72.80 ล้านไร่ ผลผลิต 34.63 ล้านตันข้าวเปลือก ทั้งนี้ยังสามารถปรับลดการผลิตข้าวในรอบที่ 2 ไปปลูกพืชอื่น โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้อีก หากสถานการณ์ราคาข้าวอ่อนตัวลง

ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิ	ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60	ปี 61	ปี 62 (ราคาปัจจุบัน)
ราคาบาท/ตัน	12,781	11,632	8,896	11,879	15,266	16,000

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ข้าวโพด

เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวได้เพิ่มขึ้นจากแรงจูงใจโครงการรับจำนำข้าว ส่งผลให้ราคาข้าวตกต่ำ การปรับปริมาณข้าวให้เหมาะสมกับความต้องการ จึงเป็นแนวทางสำคัญตามแผนข้าวครบวงจร ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกที่ปรับเปลี่ยนอาชีพ รัฐบาลจึงมีโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูการทำนา เพื่อปรับสมดุลปริมาณพื้นที่ปลูกข้าว และสร้างรายได้ทดแทน โดยใช้หลักการตลาดนำการผลิต ซึ่งจะสามารถทดแทนการนำเข้าข้าวโพดจากต่างประเทศ ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ โดยประสานผู้รับซื้อกำหนดแผนการผลิตและตลาด มีหลักประกันด้านราคารับซื้อ และประกันภัยพิบัติ ส่งผลให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการฯ 82,316 ราย ในพื้นที่ปลูก 724,932 ไร่ มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 2,000 - 3,000 บาท/ไร่ (ราคารับซื้อ 8 บาท/กิโลกรัม ตามราคาประกันของโครงการ) และผู้ผลิตอาหารสัตว์ได้รับข้าวโพดคุณภาพดีในการแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ต่อไป ทำให้เกษตรกรจะมีความมั่นคงด้านรายได้ นอกจากนี้ การปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์หลังการปลูกข้าวนาปี ประหยัดน้ำได้ถึง 700 ล้าน ลบม. ต่อรอบการผลิต (4 เดือน) เนื่องจากข้าวโพดอาหารสัตว์ใช้น้ำน้อยกว่าการปลูกข้าวซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพสูง

ทั้งนี้ เป็นโครงการแรกของประเทศไทยที่ไม่ใช้งบประมาณของรัฐเพื่อการแทรกแซงราคา และไม่สร้างภาระงบประมาณภาครัฐ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ความชื้น 14.5%)	ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60	ปี 61	ปี 62 (ราคาปัจจุบัน)
ราคาบาท/กก.	7.13	7.76	7.01	6.10	7.97	8.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.3 ยางพารา ประเทศไทยมีกำลังการผลิตยางพาราเฉลี่ย 4.5 ล้านตันต่อปี แต่ภายในประเทศใช้เพียง 5 แสนตันต่อปี ที่เหลือ 4 ล้านตัน ส่งออกต่างประเทศ ส่งผลให้ราคายางตกต่ำตามกลไกตลาดโลก รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง อาทิ การส่งเสริมการแปรรูปและเพิ่มปริมาณการใช้ยางในประเทศ เช่น ถุงมือยาง รองเท้าเครื่องนอน สายพานลำเลียง แผ่นรองวางรถไฟ ท่อยาง อุปกรณ์จราจร บล็อกตัวหนอนสำหรับปูพื้นสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และทางเท้า เป็นต้น เพื่อที่จะไม่พึ่งพาการส่งออกเพียงอย่างเดียว พร้อมจัดให้มีมาตรการลดหย่อนภาษีผลผลิตภัณฑจากยางพารา และมาตรการจูงใจให้บริษัทสัญชาติไทยและบริษัทจากต่างประเทศลงทุนตั้งโรงงานแปรรูป

ผลิตภัณฑ์ยางพารา ในพื้นที่โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) นอกจากนั้น กระทรวงเกษตรฯ ยังได้ดำเนินมาตรการระยะกลางและระยะยาวเพื่อกระตุ้นราคายางโดยเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางภายในประเทศ ที่สำคัญคือ โครงการสร้างถนนผสมยางพารา

1 หมู่บ้าน 1 กิโลเมตร ความยาวถนนดินลูกรังที่อยู่ในแผนปรับเป็นถนนดินซีเมนต์ปรับปรุงคุณภาพด้วยยางพาราไร้ฝุ่น ระยะทางยาว 300,000 กิโลเมตร ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะทยอยจัดทำถนนผสมยางแทนถนนลูกรังปีละ 50,000 กิโลเมตร ทั้งนี้ ถนน 1 กิโลเมตร ใช้ยางพารา 1.3 ตัน จึงคาดว่า ปริมาณการใช้ในโครงการสร้างถนนจะไม่ต่ำกว่าปีละ 1 ล้านตัน นอกจากนี้ อปท. ยังนำยางพาราไปสร้างสนามกีฬา

ทั้งนี้ยังได้ดำเนินมาตรการปรับลดพื้นที่ปลูกยางพาราที่มีอายุมากให้ผลผลิตน้อยไม่คุ้มค่า โดยมีเป้าหมายลดพื้นที่ปีละ 500,000 ไร่ เพื่อให้ปริมาณการผลิตยางพาราของประเทศมีไม่เกิด 4 ล้านตัน เพื่อรักษาสมดุลอุปสงค์ อุปทาน และราคามีเสถียรภาพ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวทั้งด้านการเพิ่มความ ต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศ และการปรับลดปริมาณพื้นที่ปลูกทำให้ราคายางพาราปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนตุลาคม 2561 ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 42.91 บาท เป็นราคา 55.89 บาทต่อ กก. (ณ 4 มิ.ย. 62)

1.4 ปาล์มน้ำมัน เนื่องจากความต้องการน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ราคาผลปาล์มตกต่ำ และสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรชาวสวนปาล์มอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้ออกมาตรการแก้ไขปัญหาราคาปาล์มน้ำมันตกต่ำ โดยให้กระทรวงพลังงานรับซื้อน้ำมันปาล์มดิบ 160,000 ตัน ในราคา 18 บาท/กก. ต้องรับซื้อจากเกษตรกรในราคา 3.24 บาท/กก.(เปอร์เซ็นต์น้ำมัน 18%) เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ส่งเสริมการใช้ น้ำมันดีเซล B 20 สนับสนุนการตั้งศูนย์แบ่งปัน B 100 ทั้งนี้เพื่อลดสต็อกน้ำมันปาล์มในระบบ ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันคร้วเรือน ละไม่เกิน 15 ไร่

1,500 บาท/ไร่ รวม 250,000 คร้วเรือน ซึ่งผลจากมาตรการทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มดิบลดลง อยู่ที่ 0.29 ล้านตัน (ใกล้เคียง safety stock มี 0.25 ล้านตัน) ทำให้ราคาผลปาล์มสูงขึ้นเกือบ 3 บาท/กก.

1.3 ลินค้ายางพารา

ประเทศไทยมีกำลังการผลิตยางพาราเฉลี่ย 4.5 ล้านตันต่อปี แต่ภายในประเทศใช้เพียง 5 แสนตันต่อปี ที่เหลือ 4 ล้านตันส่งออกต่างประเทศ ส่งผลให้ราคายางตกต่ำตามกลไกตลาดโลก รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหายางอย่างจริงจัง อาทิ การส่งเสริมการแปรรูปและเพิ่มปริมาณการใช้ภายในประเทศ เช่น ถุงมือยาง รองเท้าเครื่องนอสน สายพานลำเลียง แผ่นรองวางรถไฟ ท่อยาง อุปกรณ์จราจร บล็อกตัวหนอนสำหรับปูพื้นสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และทางเท้า เป็นต้น เพื่อที่จะไม่พึ่งพาการส่งออกเพียงอย่างเดียว พร้อมทั้งให้มีมาตรการลดหย่อนภาษีผลิตภัณฑ์จากยางพารา และมาตรการจูงใจให้บริษัทสัญชาติไทยและบริษัทจากต่างประเทศลงทุนตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา ในพื้นที่โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรฯ ยังได้ดำเนินมาตรการระยะกลางและระยะยาวเพื่อกระตุ้นราคายางโดยเพิ่มสัดส่วนการใช้ภายในประเทศ ที่สำคัญคือ โครงการสร้างถนนผสมยางพารา 1 หมู่บ้าน 1 กิโลเมตร ความยาวถนนดินลูกรังที่อยู่ในแผนปรับเป็นถนนดินซีเมนต์ปรับปรุงคุณภาพด้วยยางพาราไร้ฝุ่น ระยะทางยาว 300,000 กิโลเมตร ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะทยอยจัดทำถนนผสมยางแทนถนนลูกรังปีละ 50,000 กิโลเมตร ทั้งนี้ ถนน 1 กิโลเมตรใช้ยางพารา 1.3 ตัน จึงคาดว่า ปริมาณการใช้ในโครงการสร้างถนนจะไม่ต่ำกว่าปีละ 1 ล้านตัน นอกจากนี้ อปท. ยังนำยางพาราไปสร้างสนามกีฬา

ทั้งนี้ยังได้ดำเนินมาตรการปรับลดพื้นที่ปลูกยางพาราที่มีอายุมากให้ผลผลิตน้อยไม่คุ้มค่า โดยมีเป้าหมายลดพื้นที่ปีละ 500,000 ไร่ เพื่อให้ปริมาณการผลิตยางพาราของประเทศมีไม่เกิด 4 ล้านตัน เพื่อรักษาสมดุลอุปสงค์ อุปทาน และราคามีเสถียรภาพ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวทั้งด้านการเพิ่มความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศ และการปรับลดปริมาณพื้นที่ปลูกทำให้ราคายางพาราปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนตุลาคม 2561 ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 42.91 บาท เป็นราคา 55.89 บาทต่อ กก. (ณ 4 มิ.ย. 62)

ยางพารา (แผ่นดิบชั้น 3 รมควัน)	ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60	ปี 61	ปี 62 (ราคาปัจจุบัน)
ราคาบาท/กก.	53.93	44.17	48.81	55.81	40.96	55.89

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4 ปาล์มน้ำมัน

เนื่องจากความต้องการน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ราคามลปาล์มตกต่ำ และสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรชาวสวนปาล์มอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้ออกมาตรการแก้ไขปัญหาราคापาล์มน้ำมันตกต่ำ โดยให้กระทรวงพลังงานรับซื้อน้ำมันปาล์มดิบ 160,000 ตัน ในราคา 18 บาท/กก. ต้องรับซื้อจากเกษตรกรในราคา 3.24 บาท/กก. (เปอร์เซ็นต์น้ำมัน 18%) เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ส่งเสริมการใช้น้ำมันดีเซล B 20 สนับสนุนการตั้งศูนย์แบ่งปัน B 100 ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนน้ำมันปาล์มในระบบ ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันครัวเรือนละไม่เกิน 15 ไร่ 1,500 บาท/ไร่ รวม 250,000 ครัวเรือน ซึ่งผลจากมาตรการทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มดิบลดลงอยู่ที่ 0.29 ล้านตัน (ใกล้เคียง safety stock มี 0.25 ล้านตัน) ทำให้ราคามลปาล์มสูงขึ้นเกือบ 3 บาท/กก.

ปาล์มน้ำมัน	ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60	ปี 61	ปี 62 (ราคาปัจจุบัน)
ราคาบาท/กก.	4.27	4.04	5.41	4.10	3.11	3.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.5 ไข่ไก่ เนื่องจากปริมาณแม่ไก่ไข่ในประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้นเกินความต้องการบริโภคไข่ไก่ ส่งผลให้ราคาไข่ไก่ตกต่ำลง เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ประสบปัญหาขาดทุน โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ดังนั้นเพื่อปรับสมดุลอุปสงค์ อุปทานไข่ไก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board) ได้ปรับสมดุลปริมาณไข่ไก่ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด โดยประสานความร่วมมือภาคเอกชนผู้เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ไก่ไข่ปรับลดกำลังการผลิตโดยนำผลผลิตไข่ไก่ส่วนเกินออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เพื่อให้ความต้องการขายไข่ไก่สอดคล้องตลาด ปรับลดแม่ไก่ไข่ยืนกรง ทั้งอุตสาหกรรม ให้อยู่ที่ประมาณ 50 ล้านตัว ซึ่งจะมีการผลิตไข่ไก่ที่ประมาณ 80% หรือ

ประมาณ 40 ล้านฟอง/วันและปรับแผนการนำเข้าปุ๋ยาพันธ์ุไก่ไข่ (GP) และพ่อแม่พันธุ์ไก่ไข่ (PS) ปี 2562 เพื่อรักษาสมดุลราคาไข่ไก่ในปัจจุบันจึงทำให้ราคาไข่ไก่ปรับตัวสูงขึ้นโดยปัจจุบันราคาไข่ไก่อยู่ที่ประมาณ 3 บาท/ฟอง และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

2.การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ตั้งแต่ปี 2542 มีสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ ขึ้นทะเบียนหนี้ไว้ 468,558 ราย วงเงินเป็นหนี้ 58,823 ล้านบาท แต่ตลอดระยะนับ 19 ปี กองทุนฯ สามารถจัดการหนี้ได้เพียง 29,000 กว่าราย มูลหนี้ประมาณ 6,000 ล้านบาท รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงเกษตรฯ โดยคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ เข้าไปทำหน้าที่เจรจาไกล่เกลี่ยระหว่างเกษตรกรลูกหนี้กับสถาบันการเงินเจ้าหนี้ สามารถปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์โดยซื้อหนี้มาเป็นของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จำนวน 1,518 ราย วงเงินเป็นหนี้รวม 642 ล้านบาท และเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ได้ร้องขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปรอจกกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เจรจาสำเร็จและนำเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 ให้กับลูกหนี้ที่เป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 36,605 ราย คิดเป็นยอดหนี้เงินต้น 6,382 ล้านบาท และดอกเบี้ย 3,829 ล้านบาท โดยเงินต้นครึ่งหนึ่งให้เกษตรกรผ่อนจ่ายตามกรอบเวลาไม่เกิน 15 ปี คิดอัตราดอกเบี้ยที่อัตรา MRR-3 และเมื่อเกษตรกรผ่อนจนหมดแล้ว ธกส.จะพิจารณาขอกดดอกเบี้ยที่พักไว้ให้ ส่วนเงินต้นที่เหลืออยู่อีกครึ่งก็ให้เกษตรกรมาปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาผลงานแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ซึ่งเป็นหนี้สินตั้งแต่การจัดตั้งกองทุนฯ ตามกฎหมายตั้งแต่ปี 2543 มานั้น จึงถือได้ว่าเป็นรัฐบาลแรกที่ได้เข้ามาแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฯ ได้อย่างเป็นระบบโดยไม่เสียวินัยการเงินการคลังของประเทศ

นอกจากนั้น ยังปรับแก้ไขสาระสำคัญของร่างกฎหมายกองทุนฟื้นฟูฯ คือ กำหนดให้การชำระหนี้แทนเกษตรกร ทั้งทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันและบุคคลค้ำประกันได้กำหนดวิธีการในการชำระหนี้แทนเกษตรกรกรณีบุคคลค้ำประกันให้ชัดเจนโดยให้กองทุนชำระหนี้แทนได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้สามารถขยายขอบเขตการชำระหนี้ให้ครอบคลุมเกษตรกรที่มีปัญหามากยิ่งขึ้น

1.5 ไข่ไก่

เนื่องจากปริมาณแม่ไก่ไข่ในประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้นเกินความต้องการบริโภคไข่ไก่ ส่งผลให้ราคาไข่ไก่ตกต่ำลง เกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่ประสบปัญหาขาดทุน โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ดังนั้นเพื่อปรับสมดุลอุปสงค์ อุปทานไข่ไก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board) ได้ปรับสมดุลปริมาณไข่ไก่ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด โดยประสานความร่วมมือภาคเอกชนผู้เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่ปรับลดกำลังการผลิต โดยนำผลผลิตไข่ไก่ส่วนเกินออกจำหน่ายยังต่างประเทศ เพื่อให้ความต้องการขายไข่ไก่สอดคล้องตลาด ปรับลดแม่ไก่ไข่ยืนกรง ทั้งอุตสาหกรรม ให้อยู่ที่ประมาณ 50 ล้านตัว ซึ่งจะมีการผลิตไข่ไก่ที่ประมาณ 80% หรือประมาณ 40 ล้านฟอง/วัน และปรับแผนการนำเข้าปุ๋ยแม่พันธุ์ไข่ไก่ (GP) และพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่ (PS) ปี 2562 เพื่อรักษาสถิตราคาไข่ไก่ในปัจจุบัน จึงทำให้ราคาไข่ไก่ปรับตัวสูงขึ้นโดยปัจจุบันราคาไข่ไก่อยู่ที่ประมาณ 3 บาท/ฟอง และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

ไข่ไก่ (คละหน้าฟาร์ม)	ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60	ปี 61	ปี 62 (ราคาปัจจุบัน)
ราคาบาท/ฟอง	3.09	2.69	2.95	2.65	2.68	3.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ตั้งแต่ปี 2542 มีสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ ขึ้นทะเบียนหนี้ไว้ 468,558 ราย วงเงินเป็นหนี้ 58,823 ล้านบาท แต่ตลอดระยะนับ 19 ปี กองทุนฯ สามารถจัดการหนี้ได้เพียง 29,000 กว่าราย มูลหนี้ประมาณ 6,000 ล้านบาท รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงเกษตรฯ โดยคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ เข้าไปทำหน้าที่เจรจาไกล่เกลี่ยระหว่างเกษตรกรลูกหนี้กับสถาบันการเงินเจ้าหนี้ สามารถปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์โดยชื่อหนี้มาเป็นของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จำนวน 1,518 ราย วงเงินเป็นหนี้รวม 642 ล้านบาท และเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ได้ร้องขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสร็จจากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เจรจาสำเร็จและนำเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 ให้กับลูกหนี้ที่เป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 36,605 ราย คิดเป็นยอดหนี้เงินต้น 6,382 ล้านบาท และดอกเบี้ย 3,829 ล้านบาท โดยเงินต้นครึ่งหนึ่งให้เกษตรกรผ่อนจ่ายตามกรอบเวลาไม่เกิน 15 ปี คิดอัตราดอกเบี้ยที่อัตรา MRR-3 และเมื่อเกษตรกรผ่อนจนหมดแล้ว ธกส. จะพิจารณายกเลิกดอกเบี้ยที่พักไว้ให้ ส่วนเงินต้นที่เหลืออยู่อีกครึ่งก็ให้เกษตรกรมาปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาผลงานแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ซึ่งเป็นหนี้สินตั้งแต่การจัดตั้งกองทุนฯ ตามกฎหมายตั้งแต่ปี 2543 มาจนถึงถือได้ว่าเป็นรัฐบาลแรกที่ได้เข้ามาแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฯ ได้อย่างเป็นระบบโดยไม่เสียวินัยการเงินการคลังของประเทศ

นอกจากนั้นยังปรับแก้ไขสาระสำคัญของร่างกฎหมายกองทุนฟื้นฟูฯ คือ กำหนดให้การชำระหนี้แทนเกษตรกรทั้งทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันและบุคคลค้ำประกันได้กำหนดวิธีการในการชำระหนี้แทนเกษตรกรกรณีบุคคลค้ำประกันให้ชัดเจนโดยให้กองทุนชำระหนี้แทนได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้สามารถขยายขอบเขตการชำระหนี้ให้ครอบคลุมเกษตรกรที่มีปัญหามากยิ่งขึ้น

3. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในแล้ง

เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของการเกษตร อีกทั้งเมื่อเกิดภัยพิบัติฝนแล้ง น้ำท่วมจะเกิดปัญหาและความเสียหายต่อผลผลิต และรายได้ของเกษตรกร ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นคงด้านน้ำสามารถเก็บกักน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมและเป็นแหล่งน้ำต้นทุนในฤดูแล้ง กระทรวงเกษตรฯ จึงได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ และสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 2.7 ล้านไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 4.49 ล้านไร่ และครัวเรือนรับประโยชน์ 1,371,547 ครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 3.6 เท่าเมื่อเทียบกับก่อนที่รัฐบาลนี้จะเข้ามาบริหาร

นอกจากนี้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการป้องกันน้ำท่วมและฝนแล้ง โดยจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ เพื่อเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำและแจ้งเตือนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เตรียมการได้ทันทั่วถึง ส่งผลให้ความเสียหายน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เช่น กรณีฝนตกหนัก บริเวณลุ่มน้ำเพชรบุรี และกรณีพายุโซนร้อนปาบึกบริเวณภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยเฝ้าระวังเตรียมการพร่องน้ำและขยายพื้นที่ระบายน้ำท่วมขังจากฝนตกหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรเทาความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชน

4.นมโรงเรียน

เนื่องจากที่ผ่านมา การบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) ในโรงเรียน มีความไม่เป็นธรรมเกิดข้อร้องเรียนของผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งเกิดปัญหานมล้น นมบูด เด็กนักเรียนไม่ได้ดื่มนมครบตามจำนวนวัน รัฐบาลจึงได้ให้ กระทรวงเกษตรฯ ทบพอนกเลิกในการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทั้งระบบ โดยเน้นการกระจายอำนาจการจัดสรรโควตาของกลุ่มพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดความเป็นธรรมในการบริหารจัดการนมโรงเรียน บูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และลดปัญหาการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยยึดหลัก เด็กนักเรียนได้ดื่มนมครบ นมมีคุณภาพ ตรงเวลา ซึ่งผลการจัดส่งนมให้โรงเรียนในปีการศึกษา 2562 สามารถส่งนมได้ครบทุกจังหวัดแล้ว 49,734 โรงเรียน ครอบคลุมจำนวนนักเรียน 7,418,889 คน คิดเป็นน้ำนมดิบ 1,078.09 (ตัน/วัน)

5.โรคพิษสุนัขบ้า

จากปัญหาการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า และมีประชาชนเสียชีวิต เนื่องจากปัญหาปริมาณวัคซีนไม่เพียงพอและไม่มีคุณภาพ ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นใจในชีวิตของประชาชนและควบคุม กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศ กระทรวงเกษตรฯ ได้ประสานความร่วมมือกับ มท., อปท., สธ. ปรับระบบให้ อปท. จัดซื้อวัคซีนจากผู้แทนจำหน่ายที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยให้เจ้าหน้าที่ของ อปท. มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีปริมาณวัคซีนเพียงพอ รวมทั้งกรมปศุสัตว์มีโครงการติดตามประเมินภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้าและคุณภาพวัคซีนอย่างใกล้ชิด ทำให้สุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนมีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับที่สามารถคุ้มโรคได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีศูนย์ดูแลสุนัขจรจัดเพิ่มมากขึ้น เพื่อดูแลสุนัขไร้เจ้าของได้อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับการดูแลสุขภาพปลอดโรค ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตและอยู่ร่วมกับสัตว์เลี้ยงได้

6.การทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU)

จากปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมง มีการทำประมงที่มากเกินไปกำลังของธรรมชาติ มีการลักลอบใช้เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้ผลผลิตสัตว์น้ำลดลงและเกิดปัญหารายได้ของชาวประมงในอนาคต ดังนั้นในช่วงปี 58-62 รัฐบาลได้เร่งแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องและบังคับใช้อย่างเข้มงวด จัดระบบบริหารจัดการเรือประมงและทรัพยากรออกไปอนุญาต ควบคุมจำนวนเรือให้ถูกกฎหมาย ส่งผลให้สหภาพยุโรปปลดใบเหลืองของประเทศไทย และภาพลักษณ์ของการประมงไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล อย่างไรก็ตามรัฐบาลยังมีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาชาวประมงที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาครัฐปี 2558 โดยเรือประมงที่ไม่สามารถออกทำการประมงได้ ต้องหยุดทำการประมง 1,028 ลำ ในจำนวนนี้ รัฐบาลเยียวยาโดยการซื้อคืน 570 ลำ ซึ่งจะชำระเงินในระยะที่ 1 จำนวน 252 ล้านบาท ในวันที่ 15 มิ.ย.นี้ และจะตรวจสอบความถูกต้องและให้การช่วยเหลือต่อไป ทั้งนี้ จาก

มาตรการต่างๆ ได้ส่งผลให้ทรัพยากรประมงในประเทศเพิ่มขึ้นในปี 2561 ประมาณ 199,400 ตัน (ปี 2561 จำนวน 1.4944 ล้านตัน และปี 2560 จำนวน 1.295 ล้านตัน)

3. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในแล้ง

เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของการเกษตร อีกทั้งเมื่อเกิดภัยพิบัติฝนแล้ง น้ำท่วมจะเกิดปัญหาและความเสียหายต่อผลผลิต และรายได้ของเกษตรกร ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นคงด้านน้ำ สามารถเก็บกักน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมและเป็นแหล่งน้ำต้นทุนในฤดูแล้ง กระทรวงเกษตรฯ จึงได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยในห้วง 5 ปีที่ผ่านมาได้พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ และสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 2.7 ล้านไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 4.49 ล้านไร่ และครัวเรือนรับประโยชน์ 1,371,547 ครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 3.6 เท่าเมื่อเทียบกับก่อนที่รัฐบาลนี้จะเข้ามบริหาร

นอกจากนี้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการป้องกันน้ำท่วมและฝนแล้ง โดยจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ เพื่อเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำและแจ้งเตือนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เตรียมการได้ทันที่ส่งผลให้ความเสียหายน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เช่น กรณีฝนตกหนักบริเวณลุ่มน้ำเพชรบุรี และกรณีพายุไซร่อน ปาบึกบริเวณภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยเฝ้าระวังเตรียมการพร่องน้ำและขยายพื้นที่ระบายน้ำท่วมซึ่งจากฝนตกหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรเทาความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชน

4. นมโรงเรียน

เนื่องจากที่ผ่านมาการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) ในโรงเรียน มีความไม่เป็นธรรมเกิดข้อร้องเรียนของผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งเกิดปัญหามลพิษ นมบูด เด็กนักเรียนไม่ได้ดื่มนมครบตามจำนวนวัน รัฐบาลจึงได้ให้ กระทรวงเกษตรฯ ทบทวนกลไกในการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทั้งระบบ โดยเน้นการกระจายอำนาจการจัดการจัดสรรโควตาตามพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดความเป็นธรรมในการบริหารจัดการนมโรงเรียน บูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และลดปัญหาการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยยึดหลัก เด็กนักเรียนได้ดื่มนมครบ นมมีคุณภาพ ตรงเวลา ซึ่งผลการจัดส่งนมให้โรงเรียนในปีการศึกษา 2562 สามารถส่งนมได้ครบทุกจังหวัดแล้ว 49,734 โรงเรียน ครอบคลุมจำนวนนักเรียน 7,418,889 คน คิดเป็นน้ำนมดิบ 1,078.09 (ตัน/วัน)

5 โรคพิษสุนัขบ้า

จากปัญหาการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า และมีประชาชนเสียชีวิต เนื่องจากปัญหาปริมาณวัคซีนไม่เพียงพอและไม่มีคุณภาพ ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นใจในชีวิตของประชาชนและควบคุม กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศ กระทรวงเกษตรฯ ได้ประสานความร่วมมือกับ มท., อปท., สธ. ปรับระบบให้ อปท. จัดซื้อวัคซีนจากผู้แทนจำหน่ายที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยให้เจ้าหน้าที่ของ อปท. มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีปริมาณวัคซีนเพียงพอ รวมทั้งกรมปศุสัตว์มีโครงการติดตามประเมินภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้าและคุณภาพวัคซีนอย่างใกล้ชิด ทำให้สุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนมีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับที่สามารถคุ้มโรคได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีศูนย์ดูแลสุนัขจรจัดเพิ่มมากขึ้น เพื่อดูแลสุนัขไร้เจ้าของที่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับบาดเจ็บดูแลสุขภาพปลอดโรค ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตและอยู่ร่วมกับสัตว์เลี้ยงได้

6. การทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU)

จากปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมง มีการทำประมงที่มากเกินไปของธรรมชาติ มีการลักลอบใช้เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้ผลผลิตสัตว์น้ำลดลงและเกิดปัญหารายได้ของชาวประมงในอนาคต ดังนั้นในช่วงปี 58-62 รัฐบาลได้เร่งแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องและบังคับใช้อย่างเข้มงวด จัดระบบบริหารจัดการเรือประมงและทรัพยากรออกใบอนุญาต ควบคุมจำนวนเรือให้ถูกกฎหมาย ส่งผลให้สภาพยุโรปปลดใบเหลืองของประเทศไทย และภาพลักษณ์ของการประมงไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล อย่างไรก็ตามรัฐบาลยังมีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาชาวประมงที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาครัฐปี 2558 โดยเรือประมงที่ไม่สามารถออกทำการประมงได้ ต้องหยุดทำการประมง 1,028

7. การแก้ไขปัญหาสารเคมีเกษตร และการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

จากปัญหาการควบคุมการห้ามใช้สารเคมีอันตราย ซึ่งในระหว่างที่จะห้ามการใช้พาราควอต คณะกรรมการวัตถุอันตราย ได้มีแนวทางได้เสนอแนะให้กรมวิชาการเกษตรมีมาตรการควบคุมกำกับดูแลให้มีการใช้สารอย่างถูกต้องปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายทั้งกับเกษตรกร ประชาชน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมาตรการที่เข้มงวดเหล่านี้ กระทรวงเกษตรฯ โดย กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการออกกฎหมาย (ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) 5 ฉบับ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วัน

นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (หลังวันที่ 20 ตุลาคม 2562) ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรผู้ใช้ ผู้รับจ้างพ่นสารเคมี ผู้ขาย ผู้นำเข้า หรือผู้ผลิต และพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องปฏิบัติตาม มาตรการขึ้นทะเบียน ผ่านการอบรม และขออนุญาตใช้หรือครอบครอง และมีใบอนุญาตให้บริการพ่น สารเคมี รวมทั้งผลักดันการศึกษาวิจัยหาสารหรือวิธีการทดแทนการใช้ 3 สาร จัดทำระบบฐานข้อมูลผู้ นำเข้า ผลิต จำหน่ายและเกษตรกรผู้ใช้ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และฝึกอบรมเกษตรกรผู้ใช้ 3 สาร เป้าหมาย 1.563 ล้านคน อบรมผู้รับจ้างพ่นและผู้พ่นที่เป็นลูกจ้าง 50,000 คน

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฯ ได้ส่งเสริมการผลิตสินค้า GAP และอินทรีย์ โดยส่งเสริมให้เกษตรกร ผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพโดยมีสินค้า พืชผักและผลไม้ที่ผ่านการรับรอง GAP รวม 154,011 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 754,811 ไร่ ทั้งนี้ มีการ ส่งออกกว่า 331,656 ตัน มูลค่าการส่งออก 10,474 ล้านบาท และมีเกษตรกรที่ผ่านการรับรองเกษตร อินทรีย์ จำนวน 652,570 ไร่ ซึ่งการบริการตรวจและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรนั้น ได้ปรับระบบ การรับรองมาตรฐานฟาร์มเพื่อให้ทันต่อความต้องการของผู้ใช้บริการโดยการสร้าง Q อาสา ร่วมกับ มหาวิทยาลัยด้านการเกษตร 8 แห่ง พัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมผู้ตรวจประเมิน ร่วมกับ ภาคเอกชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจรับรองและการออ

8. การจัดสรรที่ดินทำกิน (คทช สปก)

จากปัญหาการรุกพื้นที่ป่าไม้และปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ และปัญหาความ เหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรที่ดิน เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีการครอบครองที่ดินที่ได้มาโดย มิชอบด้วยกฎหมาย รัฐบาลจึงมีนโยบายในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยการดำเนินของ กระทรวงเกษตรฯ ภายใต้ คทช. มีการรับมอบพื้นที่เพื่อดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตั้งแต่ปี 2558 – 2562 โดยได้ดำเนินการส่งเสริมอาชีพแล้ว 126 พื้นที่ ใน 58 จังหวัด และได้มีการจัดทำ โครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำแล้ว 20 พื้นที่ ใน 7 จังหวัด เป็นพื้นที่ทั้งหมด 14,126 ไร่ เพื่อให้ เกษตรกร 1,484 ราย สามารถทำอาชีพได้อย่างมั่นคง

สามารถยึดคืนที่ดิน ส.ป.ก. ที่ครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 36/2559 แล้ว 443,889 ไร่ ดำเนินการจัดที่ดินแล้วรวม 301,802 ไร่ (ตามข้อ 9(1) จัดให้ชุมชน ชน ตามนโยบายรัฐบาล คทช. 33,443 ไร่ และข้อ 9(2) จัดให้ผู้ถือครองเดิมหรือกระจายสิทธิ ตาม กฎหมาย ส.ป.ก. 268,359 ไร่) ส.ป.ก. ใช้หลักการบูรณาการในการพัฒนาพื้นที่โดยจัดทำ MOU ระหว่าง 9 หน่วยงาน ได้แก่ ส.ป.ก. กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำกรม ทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ทำให้ เกษตรกร/ผู้ยากไร้และไม่มีที่ดินทำ กินได้รับสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินทำกิน ได้รับการ พัฒนาอาชีพและโครงสร้างพื้นฐาน โดย ส.ป.ก. ได้เข้าปรับพื้นที่ 10,945 ไร่ ก่อสร้างถนนสาย หลัก/สายซอยกว่า 120 กิโลเมตร และร่วมกับกรม ชลประทานในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ คทช. แล้ว 13 แห่ง สร้างบ่อบาดาลแล้ว 31 บ่อ ร่วมกับ พอช. สร้างบ้านพักให้กับเกษตรกรแล้ว 859 หลัง สร้างอาคารที่ทำการสหกรณ์ โดย กรมส่งเสริม

เสริมสหกรณ์แล้ว 6 แห่ง ทั้งนี้ ได้นำนโยบายของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาพื้นที่ โดยยึดตลาดนำการผลิต ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสามารถรายได้ให้กับเกษตรกรโดยเฉลี่ยปีละ 93,130 บาท/ครัวเรือน ซึ่งสูงกว่ารายได้ทางการเกษตรสุทธิของทั้งประเทศ นับว่าเป็นการสร้างความมั่นคงและ คุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้

ลำ ในจำนวนนี้ รัฐบาลเยียวยาโดยการซื้อคืน 570 ลำ ซึ่งจะชำระเงินในระยะที่ 1 จำนวน 252 ลำ ภายในวันที่ 15 มิ.ย. นี้ และจะตรวจสอบความถูกต้องและให้การช่วยเหลือต่อไป ทั้งนี้ จากมาตรการต่างๆ ได้ส่งผลให้ทรัพยากรประมงในประเทศเพิ่มขึ้นในปี 2561 ประมาณ 199,400 ตัน (ปี 2561 จำนวน 1.4944 ล้านตัน และปี 2560 จำนวน 1.295 ล้านตัน)

7 การแก้ไขปัญหาสารเคมีเกษตร และการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

จากปัญหาการควบคุมการห้ามใช้สารเคมีอันตราย ซึ่งในระหว่างที่จะห้ามการใช้พาราควอต คณะกรรมาธิการอันตราย ได้มีแนวทางได้เสนอแนะให้กรมวิชาการเกษตรมีมาตรการควบคุมกำกับดูแลให้มีการใช้สารอย่างถูกต้องปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายทั้งกับเกษตรกร ประชาชน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมาตรการที่เข้มงวดเหล่านี้ กระทรวงเกษตร ฯ โดย กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการออกกฎหมาย (ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) 5 ฉบับ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (หลังวันที่ 20 ตุลาคม 2562) ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรผู้ใช้ ผู้รับจ้างพ่นสารเคมี ผู้ขาย ผู้นำเข้า หรือผู้ผลิต และพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องปฏิบัติตามมาตรการขึ้นทะเบียน ผ่านการอบรม และขออนุญาตใช้หรือครอบครอง และมีใบอนุญาตให้บริการพ่นสารเคมี รวมทั้ง ผลักดันการศึกษาวิจัยหาสารหรือวิธีการทดแทนการใช้ 3 สาร จัดทำระบบฐานข้อมูลผู้นำเข้า ผลิต จำหน่ายและเกษตรกรผู้ใช้ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และฝึกอบรมเกษตรกรผู้ใช้ 3 สาร เป้าหมาย 1.563 ล้านคน อบรมผู้รับจ้างพ่นและผู้พ่นที่เป็นลูกจ้าง 50,000 คน

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฯ ได้ส่งเสริมการผลิตสินค้า GAP และอินทรีย์ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพโดยมีสินค้าพืชผักและผลไม้ที่ผ่านการรับรอง GAP รวม 154,011 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 754,811 ไร่ ทั้งนี้ มีการส่งออกกว่า 331,656 ตัน มูลค่าการส่งออก 10,474 ล้านบาท และมีเกษตรกรที่ผ่านการรับรองเกษตรอินทรีย์ จำนวน 652,570 ไร่ ซึ่งการบริการตรวจและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรนั้น ได้ปรับระบบการรับรองมาตรฐานฟาร์มเพื่อให้ทันต่อความต้องการของผู้ใช้บริการโดยการสร้าง Q อาสา ร่วมกับมหาวิทยาลัยด้านการเกษตร 8 แห่ง พัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมผู้ตรวจประเมิน ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจรับรองและการออก

8 การจัดสรรที่ดินทำกิน (คชช สปก)

จากปัญหาการรุกพื้นที่ป่าไม้และปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ และปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรที่ดิน เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีการครอบครองที่ดินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รัฐบาลจึงมีนโยบายในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยการดำเนินของ กระทรวงเกษตรฯ ภายใต้ คชช. มีการรับมอบพื้นที่เพื่อดำเนินการการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตั้งแต่ปี 2558 – 2562 โดยได้ดำเนินการส่งเสริมอาชีพแล้ว 126 พื้นที่ ใน 58 จังหวัด และได้มีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำแล้ว 20 พื้นที่ ใน 7 จังหวัด เป็นพื้นที่ทั้งหมด 14,126 ไร่ เพื่อให้เกษตรกร 1,484 รายสามารถทำอาชีพได้อย่างมั่นคง

สามารถยึดคืนที่ดิน ส.ป.ก.ที่ครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 36/2559 แล้ว 443,889 ไร่ ดำเนินการจัดที่ดินแล้วรวม 301,802 ไร่ (ตามข้อ 9(1) จัดให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล คชช. 33,443 ไร่ และข้อ 9(2) จัดให้ผู้ถือครองเดิมหรือกระจายสิทธิ ตามกฎหมาย ส.ป.ก. 268,359 ไร่) ส.ป.ก.ใช้หลักการบูรณาการในการพัฒนาพื้นที่โดยจัดทำ MOU ระหว่าง 9 หน่วยงาน ได้แก่ ส.ป.ก. กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ทำให้ เกษตรกร/ผู้ยากไร้และไม่มีที่ดินทำกินได้รับสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินทำกิน ได้รับการ พัฒนาอาชีพและโครงสร้างพื้นฐาน โดย ส.ป.ก.ได้เข้าปรับพื้นที่ 10,945 ไร่ ก่อสร้างถนนสายหลัก/สายย่อยกว่า 120 กิโลเมตร และร่วมกับกรมชลประทานในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ คชช.แล้ว 13 แห่ง สร้างบ่อ

สำหรับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีผลการจัดที่ดินทำกินรวม 36.08 ล้านไร่ แบ่งเป็นที่เกษตรกรรวม 35.21 ล้านไร่ ที่ชุมชน 0.38 ล้านไร่ และที่เอกชน 0.49 ล้านไร่ โดย จัดให้เกษตรกรแล้ว 2.87 ล้านราย

9. บทบาทสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร

จากการที่ระบบการผลิตและการค้ามีการแข่งขันสูง เกษตรกรรายย่อยจึงต้องรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง โดยรวมตัวเป็นสหกรณ์ ผลิตและทำการตลาดครบวงจร จนสามารถขยายขนาดของธุรกิจที่สามารถแข่งขันได้ในตลาด กระทรวงเกษตรฯ จึงพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและสมาชิก โดยพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ใน 4 ด้าน ได้แก่ เพิ่มศักยภาพในการให้บริการสมาชิก เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเงิน การยกระดับการควบคุมภายใน และส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล โดยปัจจุบัน มีจำนวนสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งในระดับสหกรณ์ชั้น 1 และ 2 คิดเป็นร้อยละ 78 ของสหกรณ์ทั้งหมด

ส่งผลให้ในปัจจุบันสหกรณ์ภาคการเกษตรกว่า 1,573 แห่ง มีศักยภาพในการรวบรวมและรับซื้อผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของเกษตรกรสมาชิก เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น โดยมีปริมาณการรวบรวมมากกว่า 5.53 ล้านตัน/ปี มีสหกรณ์ 718 แห่ง สามารถจัดการด้านคุณภาพและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ปริมาณรวมกว่า 1.103 ล้านตัน/ปี มีสหกรณ์กว่า 55 แห่ง มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรส่งออกไปยังต่างประเทศกว่า 28 ประเทศ ผลผลิตจำหน่ายรวม 45,869.05 ตัน มูลค่า 1,888.52 ล้านบาท

ผลลัพธ์จากการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสหกรณ์ในระยะเวลา 5 ปี ส่งผลให้ปัจจุบันมีสมาชิกสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 11.57 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 0.10 ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ 0.87) สหกรณ์มีทุนดำเนินงานรวม 3.13 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 0.69 ล้านล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 28.28) และมีปริมาณธุรกิจรวม 2.52 ล้านล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 0.29 ล้านล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 13.21)

บาดาลแล้ว 31 ป่อ ร่วมกับ พอช. สร้างบ้านพักให้กับเกษตรกรแล้ว 859 หลัง สร้างอาคารที่ทำการสหกรณ์ โดย กรมส่งเสริมสหกรณ์แล้ว 6 แห่ง ทั้งนี้ ได้นำนโยบายของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาพื้นที่ โดยยึดตลาดนำการผลิต ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสามารถรายได้ให้กับเกษตรกรโดยเฉลี่ยปีละ 93,130 บาท/ครัวเรือน ซึ่งสูงกว่ารายได้ทางการเกษตรสุทธิของทั้งประเทศ นับว่าเป็นการสร้างควมมั่นคงและ คุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้

สำหรับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีผลการจัดที่ดินทำกินรวม 36.08 ล้านไร่ แบ่งเป็นที่เกษตรกรรม 35.21 ล้านไร่ ที่ชุมชน 0.38 ล้านไร่ และที่เอกชน 0.49 ล้านไร่ โดย จัดให้เกษตรกรแล้ว 2.87 ล้านราย

9 บทบาทสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร

จากการที่ระบบการผลิตและการค้ามีการแข่งขันสูง เกษตรกรรายย่อยจึงต้องรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง โดยรวมตัวเป็นสหกรณ์ ผลิตและทำการตลาดครบวงจร จนสามารถขยายขนาดของธุรกิจที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดกระทรวงเกษตร ฯ จึงพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและสมาชิก โดยพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ใน 4 ด้าน ได้แก่ เพิ่มศักยภาพในการให้บริการสมาชิก เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเงิน การยกระดับการควบคุมภายใน และส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล โดยปัจจุบัน มีจำนวนสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งในระดับสหกรณ์ชั้น 1 และ 2 คิดเป็นร้อยละ 78 ของสหกรณ์ทั้งหมด

ส่งผลให้ในปัจจุบันสหกรณ์ภาคการเกษตรกว่า 1,573 แห่ง มีศักยภาพในการรวบรวมและรับซื้อผลผลิต การเกษตรที่สำคัญของเกษตรกรสมาชิก เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น โดยมีปริมาณการรวบรวมมากกว่า 5.53 ล้านตัน/ปี มีสหกรณ์ 718 แห่ง สามารถจัดการด้านคุณภาพและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ปริมาณรวมกว่า 1.103 ล้านตัน/ปี มีสหกรณ์กว่า 55 แห่ง มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรส่งออกไปยังต่างประเทศกว่า 28 ประเทศ ผลผลิตจำหน่ายรวม 45,869.05 ตัน มูลค่า 1,888.52 ล้านบาท

ผลลัพธ์จากการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสหกรณ์ในระยะเวลา 5 ปี ส่งผลให้ปัจจุบันมีสมาชิกสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 11.57 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 0.10 ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ 0.87) สหกรณ์มีทุนดำเนินงานรวม 3.13 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 0.69 ล้านล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 28.28) และมีปริมาณธุรกิจรวม 2.52 ล้านล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 0.29 ล้านล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 13.21)

ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2562 เวลา 07.50 น.
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์